

Aan alle ouders en verzorgers
Aan de oudergeledingen van de medezeggenschapsraden en ouderraden van scholen

Heemskerk, 27 oktober 2014

Beste ouders en verzorgers,

Met de invoering van een leenstelsel wordt de studiebeurs opgeheven en zullen studenten en hun ouders in de toekomst een aanzienlijk grotere bijdrage moeten leveren aan de kosten van ons hoger onderwijs. De regering rechtvaardigt deze verandering van haar beleid door te wijzen op het persoonlijke profijt van studenten bij het volgen van een studie. Helaas leert de praktijk dat een goede opleiding geen garantie is op een baan en dat juist de activiteiten naast de studie de kans op een baan vergroten. De Raad van State heeft bij het voorstel van de regering vraagtekens gezet. De Raad stelt dat het maatschappelijk profijt van hoger opgeleiden ook onveranderd groot is en ziet geen reden om de kosten van hun opleiding nu naar de student te verschuiven.¹

Er zijn meer vraagtekens te plaatsen.

De studenten die na 1 augustus 2015 met hun studie starten zullen hoge studieschulden opbouwen, veel hoger dan hun studiegenoten die al zijn begonnen met hun studie. De regering erkent dat deze nieuwe studenten nog niet zullen profiteren van de verbetering van de kwaliteit van het hoger onderwijs. De studenten die de komende vier jaren starten met hun studie krijgen als compensatie waardebonnen, die zij na 5 jaar na hun studie kunnen verzilveren voor nascholing. Wij vragen ons af of die compensatie wel tegemoet komt aan de schade die studenten lijden door een gebrekkig onderwijsaanbod met vaak als gevolg kostbare studievertraging.

De studenten die te maken hebben met het leenstelsel krijgen 35 jaar de tijd, zo ongeveer tot hun 60ste, om hun studie af te lossen. Hoe hoog hun studieschuld zal zijn is niet te voorspellen omdat de rente die de studenten voor hun lening betalen in die periode kan fluctueren. Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) heeft dan ook gewaarschuwd dat de aflossing van de schuld vele jaren kan duren door de toename van de rentelasten. Het kan zijn dat de studenten nog een studieschuld hebben in de tijd dat zij zelf studerende kinderen hebben.² Ook heeft het Nibud grote bezwaren tegen het leenstelsel nu de regering studenten vraagt om hun "leenangst" te overwinnen; "de norm lijkt te worden dat het normaal is om schulden te hebben in plaats van dat schulden moeten worden afgelost". Dit beleid druist in tegen het beleid van de overheid dat is gericht op het voorkomen van schulden.³

Tegenover de plicht van de student om meer te investeren in zijn opleiding staat geen enkele garantie dat deze investeringen zullen leiden tot beter onderwijs. Eerst zullen de onderwijsinstellingen moeten worden verplicht om te zorgen voor een onbelemmerde voortgang van de studie. Te vaak lopen studenten vertraging op door gebreken in de organisatie van het onderwijs, gebrek aan stageplekken en gebrek aan begeleiding van studenten. Studenten staan machteloos tegenover ongemotiveerde beoordelingen die de student geen inzicht geven in zijn (persoonlijke) ontwikkeling en verbeterpunten.

¹ Zie pagina 3 van het Advies van de Raad van State:

<http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail.jsp?id=2014Z16232&did=2014D33020>

² <http://www.nibud.nl/over-het-nibud/actueel/nieuwsberichten/artikel/nibud-reactie-op-sociaal-leenstelsel.html>

³ <http://nos.nl/artikel/710990-asscher-schulden-voorkomen.html>

De kans bestaat dat op termijn naast het leenstelsel nieuwe maatregelen nodig zijn omdat het leenstelsel te weinig oplevert. Een deel van de opbrengst zal wegvloeien om tekorten in financiering in te lopen. Een achterstand die is ontstaan doordat de stijging van de investering in het hoger onderwijs geen gelijke tred heeft gehouden met de stijging van het aantal studenten. Een stijging van de studentenaantallen die zich de komende jaren zal voortzetten.⁴ Ook bestaat de kans dat 40% van de studieschulden oninbaar zal zijn, onder meer omdat afgestudeerden naar het buitenland vertrekken om hun schuld niet te hoeven terugbetalen. Hun vertrek zal schade toebrengen aan de kenniseconomie.

Aan de diploma's in het hoger onderwijs komen verschillende prijskaartjes te hangen. Bij invoering van een leenstelsel zullen de studenten die door het stapelen van opleidingen zijn opgeklommen, uiteindelijk de rekening gaan betalen voor de omweg die zij hebben moeten maken. Vooral voor studenten die doorstromen vanuit het mbo maar ook voor studenten die meer tijd nodig hebben vanwege een beperking lijkt door de hoge kosten het hoger onderwijs niet langer toegankelijk; studentendecanen luiden de noodklok!⁵

Hoewel van ouders een belangrijke bijdrage wordt verwacht bij de investering in het hoger onderwijs, zijn ouders in het kader van het Wetsvoorstel studievoorschot niet gehoord. De Coöperatie Ouderkracht voor 't kind heeft om die reden door middel van een notitie de zorgen van ouders onder de aandacht gebracht van de leden van de Tweede Kamer.⁶ Deze notitie sluit aan bij de Knelpuntennotitie van de studentenorganisaties, over het gebrek aan studierechten voor studenten.⁷

De scholieren van nu zijn de studenten van de toekomst die het slachtoffer zullen zijn van het leenstelsel. Deze toekomstige studenten verdienen onze bescherming. Geen blanco cheque van studenten voor het hoger onderwijs. Eerst studierechten die garantie bieden op verbetering van de kwaliteit van het hoger onderwijs en rechten voor de student om zelf zijn onderwijsinstelling op gebrekkig onderwijs aan te kunnen spreken.

De ouders zijn het eens met de regering dat zij medeverantwoordelijkheid dragen voor het hoger onderwijs van hun kinderen. Vanuit die verantwoordelijkheid uiten ouders hun zorgen over de het leenstelsel en de consequenties daarvan voor hun kinderen, maar ook voor de maatschappij.⁸ Ouders roepen ouders op om de acties van scholieren en studenten te steunen.⁹

Laat uw stem horen en kom met uw kind naar het Malieveld op 14 november a.s.!

Suzanne Boomsma,
voorzitter Coöperatie Ouderkracht voor 't kind,

Ouders voor ouders; word lid voor 10 € per jaar www.ouderkrachtvoortkind.nl

⁴ Zie pagina 5 van het Advies van de Raad van State:

<http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail.jsp?id=2014Z16232&did=2014D33020>

⁵ Studentendecaan tijdens hoorzitting in de Tweede Kamer 8 oktober jl.

⁶ <http://www.ouderkrachtvoortkind.nl/2014/10/notitie-leenstelsel-krijgen-studenten-nog-waar-voor-hun-geld/>.

⁷ <http://www.iso.nl/publicatie/rechten-van-studenten-niet-op-orde/>

⁸ <http://defusie.net/hoe-de-overheid-zichzelf-de-vingers-snijdt-met-het-leenstelsel/>

⁹ www.stophetleenstelsel.nl